

Pitanja i odgovori o projektu: *Žene i lokalni izbori 2012.*

1. Šta poduzima Misija OSCE-a u BiH u pogledu učešća žena na lokalnim izborima 2012. godine?

Ove godine, Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini provodi projekt pod nazivom: *Žene i lokalni izbori 2012.*, u deset općina u cijeloj BiH. Projekt se provodi kroz sljedeće korake i ciljeve, a to su:

- Određivanje prioriteta žena na lokalnom nivou;
- Zagovaranje ovih prioriteta političkim strankama;
- Podržavanje kandidatkinja putem promotivnih kampanja;
- Edukacija birača i političkih stranaka o političkom osnaživanju žena kroz uspostavu privremenih resursnih centara.

Deset općina, koje učestvuju u projektu, su: Bratunac, Bugojno, Jezero, Kalesija, Novo Goražde, Olovo, Orašje, Posušje, Srebrenica i Zavidovići. Općine su izabrane na temelju broja žena u općinskim vijećima, odaziva mladih birača ženskog spola na lokalnim izborima 2008. godine i dostupnosti lokalnih partnera. Osnaživanje vijećnica i ženskih udruženja doprinijet će tome da se prioriteta žena, određeni u projektu razmatraju od strane lokalnih vlasti poslije izbora.

2. Šta Misija OSCE-a teži ostvariti projektom *Žene i lokalni izbori 2012.*?

Misija OSCE-a teži povećati učešće žena u politici na lokalnom nivou, kao biračica i kao izabranih predstavnica u općinskim vijećima. Kako bi ovo ostvarila, Misija će nastojati:

- Povećati izlaznost osoba ženskog spola na lokalnim izborima 2012. godine;
- Ojačati partnerstvo između kandidatkinja, i birača oba spola;
- Povećati broj zastupnica u lokalnim zastupničkim tijelima i na izabranim funkcijama u 2012. godini, u poređenju s lokalnim izborima 2008. godine.

Osim toga, žene će biti podržane u preuzimanju veće uloge u vijećima mjesnih zajednica, strukturi koja je najbliža građanima u ruralnim, teško dostupnim sredinama. Kako bi se ovo omogućilo, općine trebaju regulirati izbore u lokalnim zajednicama, na način koji će osigurati ravnopravno učešće žena.

3. Zašto je trenutni udio žena na listama kandidata samo 33%, a ne 50%?

Izbornim zakonom BiH ističe se da najmanje jedna trećina kandidata na listama trebaju biti osobe ženskog spola. Primjeri iz drugih država u razvoju, pokazali su da ovaj procent može potaknuti održivu društvenu promjenu ka stvarnoj ravnopravnosti u političkom učešću, a da je istovremeno ta kvota i realno ostvariva. Misija OSCE-a podržava usklađivanje Izbornog zakona BiH sa Zakonom o ravnopravnosti spolova, koji definira ravnopravno učešće žena u politici, gdje je osigurano učešće od najmanje 40% za slabije zastupljeni spol. Ovo bi trebao biti i minimum za kandidatske liste. Kvotu od 50% teško je ostvariti u društvima u kojima se žene obeshrabuju da preuzmu javne uloge u društvu, iako postoje općine u BiH s gotovo jednakim procentom učešća muškaraca i žena u općinskim vijećima. U ovim općinama, žene su u boljoj poziciji nego drugdje, da se bore za jednakost u ostalim oblastima.

4. Ograničavaju li otvorene liste učinak kvote od 33% žena na listama, imajući u vidu da birači rijetko glasaju za njih?

Otvorene liste bolje su za demokratizaciju društva i osiguravaju veću odgovornost zastupnika prema biračima. Zatvaranje lista moglo bi povećati zastupljenost žena, ali na račun drugih

demokratskih principa. Misija OSCE-a podržava otvorene liste, kombinirane s afirmativnim mjerama dodjeljivanja mandata ženama u zastupničkim i izvršnim tijelima.

5. Kako će Misija OSCE-a osigurati da političke stranke predlože uspješne kandidatkinje?

Misija OSCE-a ne može osigurati da političke stranke predlože samo uspješne žene ili muškarce, ali može podržati lokalne organizacije civilnog i građanskog društva i promatrače, koji su političke stranke već pozivali na kvalitativni i nediskriminirajući pristup u nominiranju svojih kandidata. Demokratska zrelost ovisi o građanima ove države. Misija OSCE-a može educirati kandidate o ravnopravnosti spolova, osiguravajući tako njihovo bolje buduće djelovanje.

6. Kako će Misija OSCE-a omogućiti da se poveća medijska prisutnost kandidatkinja?

Kandidatkinje, koje se priključe našim lokalnim inicijativama, preuzimajući odgovornost da će raditi na unapređenju ravnopravnosti spolova, kada budu izabrane, bit će promovirane od strane njihovih partnerskih organizacija građanskog društva za vrijeme predizborne kampanje. Učešće u javnim diskusijama i kampanjama za povećan odaziv birača povećat će njihovu vidljivost i stvoriti mogućnosti za zagovaranje prioriteta žena na lokalnom nivou.

7. Koji su sljedeći mogući pravni koraci za osiguravanje stvarne ravnopravnosti na svim nivoima vlasti?

Usklađivanje zakonodavstva na svim nivoima vlasti sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH predstavlja prioritet. Drugo, mehanizmi uspostavljeni Zakonom o zabrani diskriminacije trebaju se koristiti za borbu protiv diskriminacije na temelju spola, kao i protiv višestruke diskriminacije prema, naprimjer, Romkinjama i ženama s invaliditetom. Treće, postojeći akcioni planovi za unapređenje ravnopravnosti spolova na različitim nivoima vlasti trebali bi biti finansirani i provedeni. Međutim, sve ovo ne može rezultirati društvenim promjenama, dok se ne izgrade povjerenje i solidarnost između žena i muškaraca, i ne poduzmu aktivnosti u svrhu poboljšanja odgovornosti odabranih predstavnika prema društvenim potrebama.